

Dagens namn

HÅKAN HAGWALL:

Olof Johansson

Det är inte många borgerliga politiker som lagt ner mer möda än Olof Johansson på att i förväg döma ut den regering han nu själv tillhör. Johansson var för inte så länge sedan ordförande i den motståndsrörelse mot en borgerlig regering som går under namnet Centerns Ungdomsförbund. Otaliga gånger har Olof Johansson deltagit i uttalanden mot varje form av samarbete mellan centern och moderaterna. Ja, i CUF har man, om sanningen skall fram, inte varit särskilt entusiastisk till samarbete med folkpartiet heller. Det där med "mittenpolitik" innebär ju egentligen en saklig orimlighet, när man betänker att alla andra ideologier, inte minst liberalismen, är underlägsna och oförenliga med centerismen. Eller decentralismen som detta Gustaf Jonnergårds tankesystem också brukar kallas.

Men nu sitter han alltså där vid samma rådsbord som en massa moderater och folkpartister. Varför? Olof Johansson har själv givit svaret:

– Jag tog det här jobbet för att stoppa kärnkraften.

Många är de som idag uppfattar saken så att Olof Johansson är riktkarl i en ryckig och krokig marsch in i kärnkraftssamhället.

Johanssons marsch in i regeringen har däremot tidigare ägnats mycket liten uppmärksamhet. Det var så få som kunde ana att den pågick. Denna marsch inleddes, när Johansson en dag anlände från landet till huvudstaden för att studera till civilekonom. Det blev han aldrig. Han blev politiker i stället.

Så bondson han är, är Olof Johansson en typisk centerpartistisk stadspolitiker. Han

tillhör den grupp som gjorde sin politiska debut i samband med centerns genombrott i storstäderna, då när det gick så fort framåt för centern att man på sina håll fick ta de kandidater som stod att få.

Olof Johansson kom in i Stockholms stadsfullmäktige 1966. Han blev omsider ordförande i centerns ungdomsförbund. Det var ungefär då som begreppet Åsa-Nisse-marxism föddes. 1970 kom Johansson in i riksdagen och etablerade sig som främste företrädare för den sk stadsgerillan, dvs centergruppen på stockholmsbänken.

Under det begynnande sjuttitalet engagerade sig Olof Johansson med stort nit i kampen mot ett svenskt samarbete med den europeiska gemenskapen. Man kan skönja vissa paralleller mellan den frågan och den senare kärnkraftsfrågan, som ju också kännetecknas av att centerextremismen har en hel del gemensamt med kommunisterna i vpk.

Ett annat prov på samma egendomliga åsiktsgemenskap gavs när Johansson förenade sig med riksdagens vpk-grupp om att säga nej till svensk medverkan i IEA-samarbetet, dvs de oljekonsumerande ländernas svar på OPEC. Genom IEA skulle medlemsländerna solidariskt sprida riskerna och dela bördorna i händelse av en ny oljeblockad el dyl. Arabstaterna skulle på detta vis förhindras att bedriva utpressning mot ett enda land, så som de en gång försökt med Holland, sedan de funnit detta land alltför Israelvänligt.

Det här tyckte Johansson var ett förfärande prov på den rika västvärldens hänsynslöshet gentemot utsugna u-länder. Då.

Nu, däremot, har en av hans första upp-

gifter som energiminister varit att i riksdagen som svar på en fråga från den som tog oss med i IEA, K-O Feldt, försäkra att han, Johansson, inte finner någon anledning att ompröva medlemskapet.

Ja, så sysslade Johansson förstås med kärnkraften. Han blev en av landets mest frenetiska motståndare. I mörkret blir som bekant alla katter grå, men i TV-strålkastarnas sken trädde med tiden ändå fram vissa nyanser mellan olika centerpartisters inställning. Där fanns folk som var något mindre bergsäkra än andra. Till dem hörde inte Olof Johansson.

Man kunde kanske tro att Thorbjörn Fälldin, när han skulle bilda regering med två partier som ställt sig bakom kärnkraftsutbyggnaden, skulle välja någon samarbetsman som energiminister. Bengt Sjönell, en man med vissa insikter i industrins behov, vore tex ett tänkbart namn. Men nej, det blev Olof Johansson, till stor förskräckelse för dem som under åren iakttagit hans avvikelser i allehanda riksdagsvoteringar men till lika stor förtjusning för centerns mest rabbiata kärnkraftsmotståndare i ungdomsförbundet och annorstädes. Och det var förstås det som var Thorbjörn Fälldins tanke. Här hade man en som inte skulle dagtinga.

Och visst motsvarade Olof Johansson förväntningarna, åtminstone till en början. Efter en dags regerande tog han emot diverse antikärnkraftsdemonstranter och sade sig sympatisera med deras vrede över regeringsdeklarationens besked om laddningen av

Barsebäck II. Det var ju ett allt annat än salongsfärdigt uppträdande av ett statsråd. Han blev också för ett par dagar Sveriges mest utskällda man i den borgerliga pressen – för att han höll på centerns kärnkraftspolitik. Medan Thorbjörn Fälldin var Sveriges mest utskällda man i den socialdemokratiska pressen – för att han bedrev något som kallades socialdemokratisk kärnkraftspolitik. I riksdagskorridorerna gick Bengt Sjönell och smålog.

Så drog sig Olof Johansson tillbaka för att skriva den berömda "villkorspropositionen". Det tog tid. Dels måste ju arbetet ske i samarbete med folk från de båda andra regeringspartierna. Dels måste Johansson av och till, dvs ungefär dagligen, ut i landet och hålla anföranden i allsköns CUF-klubbar odyl. Dels blev han tvungen att lyssna till sakkunnigt folk. I departementet är Johansson omgiven av goda rådgivare, till stor del ärvda från den förra regeringen.

Även när Johansson är säker på sin sak, är han inte den som trivs med att fatta beslut. Nu blev det inte lättare.

Men till slut var propositionen färdig och oväsendet bröt ut igen. Så satt han där i TV-rutan, den vackre mannen med sitt lite för långa hår och sina stiliga polisonger och riktade sina melankoliska ögon mot oss och försäkrade att han inte trodde att en enda reaktor till skulle kunna tas i drift efter detta.

Så Johansson alltså. Alltmedan man själv satt och funderade på vad Relling sa.